

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv

Reggio, Carlo

Romæ, 1612

Alij loci eiusdem generis. cap. 7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68672)

cum Decretis, & Canonibus sacris. Et optimum esset, si colligeret ea, quæ ad praxim tendunt, ad bonum regimen animarum, quæ cum summa reuerentia Sedis Apostolicæ debet proponere, cum ex vno articulo primatus Romanæ Ecclesiæ pendeat Christiani populi tranquillitas, & fides sincera, præsertim quòd nostris temporibus experti sumus, quàm multæ, exitialesque hæreses sint obortæ in omnibus fere Religionis Catholicæ dogmatibus per vnã, quàm factor zizaniorum primo loco disseminauit, contra Primatum, & auctoritatem Summi Pontificis.

Concilia

Quintus locus est Sacrorum Conciliorum, quorum testimonia ad corroborandas Conciõnes, & ornandas egregie afferuntur. Innumera sunt quæ inde possumus excerpere, tum ad explicanda fidei nostræ mysteria, de quibus sæpe agitur, tum ad morum institutionem, & reformationem; de quo multa habentur Decreta Conciliorum. Loquor autem de Concilijs Generalibus legitimè congregatis, & a Sede Apostolica confirmatis. Prouincialia etiam multa habent, quæ maxime vtilia erunt, si afferantur in sua præsertim prouincia, ad mores corrigendos, sed non habent eam vim, quàm vniuersalia, nisi accesserit Apostolicæ Sedis auctoritas. Vis autem argumentorum, quæ ex hoc loco ducuntur ea est; tum quia Concilium repræsentat Ecclesiam, quàm diximus cum Paulo esse columnam, & firmamentum veritatis; tum quia Christus dixit: Vbi sunt duo, vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum; tum quia adest Spiritus sanctus, vnde dicitur: Vbi sum est spiritui sancto, & nobis.

1. Thom. 3.

Marc. 18.

Act. 15.

Alij loci eiusdem generis. Cap. VII.

Sæci Patres.

Sextus locus est auctoritas Sanctorum Patrum, & quidem si afferatur testimonium de re aliqua naturali, seu philosophica tantum habet momenti, quantum ratio naturalis vni habet quæ affertur; si autem sit auctoritas de re spirituali, vnius aut duorum probabile reddit argumentum non omnino firmum, quod nec repudiari omnino debet, nec pro certo aduerari; plurium etiam, vbi alij aliud docent, non facit indubitatam probationem. Si autem sit consensus penè omnium concors, non potest verti in dubium; & hoc magis si de Scripturæ sententiã exponenda sit sermo; ideoque Concilium Tridentinum prohibet, ne quis contra vnanimem consensum Patrum

Sess. 4.

trum sacram Scripturam interpretari audeat. Ecclesia enim Catholica in rebus fidei Scripturam sic explicatam recipit, ac tenet. Multi autem ex his Sanctis Patribus fuerunt Episcopi, & Apostolis, vel eorum Discipulis successerunt, & auditores fuerunt antiquissimæ doctrinæ, & primorum Christianorum. Adde quod eorum autoritas tacito omnium Conciliorum, & Orbis consensu confirmata est. Mitto solidam eruditionem, maximam in studijs diligentiam, vitæ Christianæ admirandam perfectionem, & integerrimam morum sanctitatem, à quibus tamen effeta hæc nostra ætas longè abest.

In afferendis SS. Patrum sententijs prudens mihi videtur obseruatio cuiusdam viri in nostra Societate grauisissimi, ea est vt quando affertur sententia quæ nihil habeat singulare, & eximium sed solum communem doctrinam, referatur quidem nomen tamquam sancti, & grauis authoris, quia maiorem vim habet, & si quidem in ipsis verbis aliquid sit, aut acutum, aut venustum, quod ipsam sententiam illustret magis, & in memoriam audientium altius demittat, ipsa quoque verba afferatur: si hæc gratia seu vis non insit, satis erit sententias vulgari sermone referre, idque esse maximum etiam memoria leuamentum, & temporis lucrum. Poterit enim aliò vtilius impendi, quod fuisset in ediscendis memoriter authorum verbis consumendum. Hoc ego consilium valde probo, & ei subscribo libenter, idque hoc loco adscripsi, quoniam expertus sum plebrosque Concionatores in hoc plurimum laborare, vt multas autoritates latinè pronuncient, etiamsi nihil contineant nisi communia quædam: fortasse libenter id præstant, vt miraculum memoriz suæ faciant, & nomen eruditorum consequantur apud indoctam plebem, & rudes homines, qui iudicant eos viros esse valde doctos quod lingua loquantur, quam ipsi non teneant, & obstupescunt, quod memoriter tam multa pronuncientur, quorum ipsi ne minimam quidem partem possint complecti. Illud etiam addo, ne sit valde scrupulosus in citandis minutis numeris cum sæpe possit esse contentus indicasse authorem, & librum, præsertim cum plura loca citantur, & res non sit eximia.

Septimus addi potest locus, cum argumentum ducimus ex testimonio eorum doctorum quos Scholasticos vocamus ad quos pertinet multa quæ in sacris literis obscuriora sunt vel in sanctis Patribus examinare, ac explicare fidei dogmata, & aduersus Canillatores defendere, eorumque obiectionibus respondere, ex principijs fidei, multas conclusiones elicere, iudicium

Obseruatio prudens circa testimonia Sanctorum Patrum.

Theologi Scholastici.

ferre de propositionibus, an sint de fide, an opinabiles, an hæresim contineant, an errorem, an suspectæ, an malè audientes. Hæretici solent esse scholasticis doctoribus infensi, neque id mirum, cum ab eorum argumentationibus meritò timere debeant: videntur planè imitari Philippi Regis Macedonum captiosum ingenium, qui cum acriter Athenienses oppugnaret, nec posset in potestatem redigere, simulavit se pacem cum eis initurum, si sex Urbis Senatores sibi traderent. Sed fraudem egregiè elusit Demosthenes, qui vnus ex Senatoribus petitus erat, proposito in Senatu Apologo, lupos aliquando voluisse cum pastoribus ouium conuenire, ac promississe nihil se machinatos deinceps mali in greges, modò canes de gregum custodia pellerent. Horum etiam sententia pro ratione grauitatis ipsorum authorum, & rationum quas afferunt, probandi maiorem vel minorem vim habet, si verò sit omnium doctrina concors in materia vel fidei, vel morum, non est fas rejicere cum contraria omnibus doctrina, vel hæresis sit, vel hæresi proxima, præsertim cum Paulus doceat Deum ex sua ordinaria prouidentia Ecclesiæ prouidere doctores, ac pastores in consummationem Sanctorum in opus ministerij, in adificationem Corporis Christi, donec occurramus omnes in virum perfecti, vt iam non simus paruuli, & circumferamur omni vento doctrinæ. Certum est igitur quod ad stabiliendam doctrinam hos Doctores præbet Deus, & si communis eorum doctrina esset erronea, malè Christi Ecclesiæ prouisum esset.

Ephes. 4.

Doctores iuris Pontificij.

Octauo etiam argumenta ex autoritate eorum sumimus, qui Ius Pontificium, & Canonicum explicant. Nam cum peritia Canonum, Sacerdoti qui est aliorum magister maximè necessaria sit, vt Ecclesiasticas regulas alios doceat, debet ex eorum interpretibus confirmare multa, & explicare quemadmodum Christiano populo seruanda sint, Quibus aliquo modo annexa sunt legum Ciuilium peritorum testimonia, qui imperiales, ac regnorum leges exponunt, quarum obseruatio, cum populum Christianum obliget, si quis autoritate legum Ciuilium bonos mores, ac virtutum officia prudenter, ac sine ambiguitate interdum exornet non poterit esse sine fructu.

Philosophi.

Nono eadem ratione aliquando sed parè vt in prima parte admonui Philosophorum, præsertim in rebus moralibus adhiberi autoritas poterit, quando fuerit Christianis institutis consentanea, vt ex Platone, Trismegisto, Aristotele, Epiceteto, Seneca. Adde, his quæ alibi dixi, sententiam vnã tantum Augustini;

fini; Philosophi (ait) qui vocantur, si qua forte vera, & fidei nostræ accomoda dixerunt, non solum formidanda non sunt, sed ab eis etiam tanquam iniustis possessoribus in usum nostrum vindicanda, sicut enim Aegyptij non solum Idola habebant, & onera grauiā quæ populus Israël detestaretur, & fugeret, sed etiam vasa atque ornamenta de auro, & argento, & vestem, quam ille populus exiens de Aegypto sibi potius tanquam ad usum meliorem, clanculo vindicauit, nō autoritate propria, sed præcepto Dei, sic doctrinæ omnium gentilium, non solum simulata & superstitiosa figmenta, grauesq; sarcinas superuacui laboris habent quæ vnusquisque nostrum debet abominari, sed etiam liberales disciplinas vsui veritatis aptiores, & quadam morum præcepta vtilissima continent, debet ab eis auferre Christianus ad usum iustum prædicandi Euangelium, & subdit, Nonne aspiciamus quanto auro, & argento suffarcinatus exierit de Aegypto Cyprianus Doctor suauissimus, & Martyr beatissimus; quanto Lactantius, quanto Victorinus, Optatus, Hilarius. Sed quam moderatè his vtendum sic diximus tibi, & planè video SS. Patres in suis ad populum exhortationibus vix Philosophorum vtī autoritate.

Decimo, necnon ex historicis Ecclesiasticis atque humanis argumenta multa deducuntur, quamuis non sit nisi humana autoritas, & fidem non faciant, nisi probabilem. Nam etiam fides humana debet habere locum, alioquin omnis humana disciplina periret, & ars cuius basis, fides est humana, vt in ipsis pueris videmus, qui sine aliqua fide ne ipsa quidem literarum elementa percipiunt, & omnis periret amicitia, & consociatio inter homines, nisi inuicem sibi fidem haberent. Quare grauis historicus fidem facit rebus probabilem, & magis si plures sint probati. Quod si sit omnium communis narratio, impudente sit contradicere, vt si quis negaret Nicenum Concilium factum tempore Constantini.

De alijs Locis Theologicis . Cap. VIII.

Præter allatos locos habet Theologus, & Christiana philosophia & alios, quos licet aliquis fortè vel ad Topicos, vel ad hos quos proxime assumptos vocaui, referat eos tamen ad maiorem doctrinæ explicationem, ac perspicuitatem placuit distinguere. Primus igitur locus est Dei Promissio, cum aliquid factum Dei.

Lib. 2. de Doct. Chr. c. 40.

Historici.

Promissiones Dei.